

Elul: Why is *Elul* called a *Rasha* (Wicked)?

1. Who is buried next to the “*Megale Amukois*”?
2. What are the *Roshei Teivos* [acronym] of *Elul*?
3. Who was *Miriam Bas Bilga*?
4. What was the purpose of the rings in the *Bais Hamikdosh*?
5. Who was *Korach*'s neighbor?
6. What is the source for “*Oi Lorosho Veoi Lishcheno*” [woe is to the wicked and woe is to his neighbor]?
7. What does “*Oi*” mean? Is it a word or just a sound?
8. What does *Tkias* [the sounding of the] *Shofar* symbolize?
9. The Gemoro says that when the month of *Av* commences we diminish in joy. Why is this only till the 9th and not the whole month?
10. Why did *Hashem* create *Reshoim* (evil people)?
11. What is the wonderful lesson that we learn from this?

Based on *Likutei Sichos Vol. 19 pages 65-66 and vol. 33 pages 10 and others*

מיוסד על לקוטי שיחות חלק י"ט עמודים 65-66 ולקו"ש חלק לג ע' 10 ועוד

המקורות:

1. **במדבר ב, א:** וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. **ב.** איש על דגלו banner באותות insignias לבית אבותם יחנו בני ישראל, מנגד east סביב לאוהל מועד יחנו. **ג.** והחונים קדמה מזרחה east דגל מחנה יהודה... יששכר...זבולון.
2. **שם י:** דגל מחנה ראובן, תימנה south ... שמעון... גד.

הלויים גם נחלקו לארבע: גרשון קהת מררי – ומשה ואהרן

3. **שם ג, לח:** והחונים לפני **המשכן** קדמה לפני אוהל מועד מזרחה east משה ואהרן ובניו... **רש"י:** וסמוכין להם דגל מחנה יהודה... ישכר... זבולון... טוב לצדיק טוב לשכנו... נעשו גדולים בתורה...

4. שם ג, כט: משפחות בני קהת, יחנו על ירך המשכן תימנה south
רש"י: וסמוכים להם דגל ראובן החונים תימנה [כדלעיל מס' 2] אוי
לרשע ואוי לשכנו, לכך לקו מהם דתן ואבירם ומאתים וחמישים
איש עם קרח ועדתו, שנמשכו עמהם במחלוקתם.

מהנ"ל רואים שלכאן, אוי לרשע ואוי לשכנו זה משהו **שלילי**.

ומצינו את זה גם בגמרא:

5. [סיום מס' סוכה] **סוכה נו, ב:** ת"ר מעשה במרים בת בילגה שהמירה
דתה והלכה ונשאת לסרדיוט אחד greek officer ממלכי יוונים,
כשנכנסו יוונים להיכל היתה מבעטת בסנדלה על גבי המזבח
ואמרה לוקוס לוקוס [זאב wolf] עד מתי אתה מכלה ממונן של
ישראל ואי אתה עומד עליהם בשעת הדחק? וכששמעו חכמים
בדבר, קבעו את טבעתה וסתמו את חלונה. ויש אומרים ... אלא
למ"ד מרים בת בילגה שהמירה דתה - משום ברתיה [בתו] קנסינן
ליה לדידיה? אמר אביי אין, כדאמרי אינשי שותא דינוקא בשוקא
או דאבוה או דאימיה, ומשום אבוה ואימיה קנסינן לכולה
משמרה? אמר אביי אוי לרשע ואוי לשכינו טוב לצדיק טוב
לשכינו.

6. רש"י: אוי לרשע ואוי לשכינו - בתורת כהנים תניא וחלצו את
האבנים, נגע באבן שבמקצוע, שניהן חולצין ואע"פ שהנגע לא
נראה אלא בביתו של זה... מכאן אמרו אוי לרשע אוי לשכינו
וממילא טוב לצדיק טוב לשכינו דמדה טובה מרובה.

והנה, על סיום זה ישנו סיום ארוך מהרבי בלקו"ש חי"ט ובלקו"ש חל"ג ואין כאן מקומו.

היום נתעכב על נקודה אחת. והיא – איך יכולים לומר על אלול – אוי לרשע ואוי לשכינו

*

*

*

ויובן בהקדים הסברת ענינו של אלול:

7. אני לדודי ודודי לי – תפלה, עבודה
8. אנה לידו ושמתי לך – תורה
9. איש לרעהו ומתנות לאביונים – גמ"ח צדקה
10. את לבבך ואת לבב – תשובה
11. אשירה לה' ויאמרו לאמר – גאולה

אלה הם הענינים הכלליים וידועים. אבל ישנם עוד ר"ת לאלול:

12. מגלה עמוקות [ר' נתן נטע שפירא – ה'שמ"ה-שצ"ג. (הש"ך הי' מגדולי תלמידיו)] על פרשת עקב (נה, א): אלו"ל – שיהי' לישראל ארון לוחות וְשברי לוחות, ... ונאבד זה החודש מן עשו אַוי לרשע וְאוי לשכנו... ברשעים שסתם הקב"ה את לבן מלעשות תשובה כמ"ש כי אני הכבדתי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב עבדיו אבל בישראל כתיב ומל ה' אלקיך אֶת לְבַבְךָ וְאֶת לְבַב זרעך, ובא לציון גואל וּלְשָׁבִי.

ונשאלת שאלה עצומה: איך אומרים על אלול שהוא ר"ת של "אוי לרשע ואוי לשכנו"?

* * *

ויובן בהקדם עוד שאלה:

13. תענית כט, א: אמר רב יהודה ברי' דרב שמואל בר שילת משמי' דרב כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה... אמר רב פפא הלכך בר ישראל דאית לי' דינא בהדי עובד כוכבים באב לישתמיט לי' try to avoid it דריע לי' מזלי'.

14. מגן אברהם בהל' תשעה באב סימן תקנ"א ס"ב: לישתמיט מיני' – עד ר"ח אלול. [ולכא' סברתו היא - שכמו שאדר הוא כל החודש הי' צ"ל אב]

15. קרבן נתנאל על הרא"ש סק"ה: זהו לשונו של המגן אברהם סתקנ"א סעיף ב' לישתמיט מיני' עד ר"ח אלול... ואני אומר מלישנא דגמרא אדרבה משמע עד לאחר ט' באב בלחוד...

נשאלת השאלה: מהי סברת הקרבן נתנאל?

* * *

והביאור: בהקדם עוד שאלה:

מצינו זהר מאוד "מוזר" -

16. זהר חלק ב עח, ב: [מתן תורה הי' בחודש השלישי לצאת בני ישראל ...] ועל סוד זה כתיב [תולדות כה כד] והנה תומים בבטנה ... יעקב נטיל ברזא דילי' תרין ירחין ניסן ואייר [כנגד אברהם ויצחק, חו"ג], ואתכליל איהו ברזא דסיון דאיהו [מזל] תאומים. עשו נטיל ברזא דילי' תרין ירחין תמוז ואב, ואיהו לא אשתכח ואתאביד, דהא אלול לאו דילי' הוא, ואפילו אב - ט' יומין אינון דילי' ולא יתיר, ואתאביד ולא אשתכח, ולא איהו ברזא דתאומים, אלא אתפרש לחודיה *he went astray by himself* וסטא לסטרא אחרא.

מזה רואים שישנו חילוק בין אב לאלול: אלול הוא לגמרי לא של עשיו משא"כ אב רק חלק.

מהי טאקע ההסברה בזה? למה לקחו ממנו חלק? איך זה נהי'?

לסיכום: יש לנו שני שאלות:

א. איך אומרים על אלול אוי לרשע ואוי לשכנו?

ב. מהי סברת הקרבן נתנאל שזה רק עד ט' ולא כל החודש – כי הוא ראה הזהר – אבל הזהר צריך להבין: למה רק עד ט' ולא כל החודש? הרי זה של עשיו!

* * *

ויובן הכל על פי ההסבר בענין של "אוי לרשע ואוי לשכנו":

מהו הפירוש במילה "אוי"? לכאן - כמו שבצדיק אומרים "טוב" לצדיק טוב לשכנו, היו צריכים לומר "רע" לרשע "ורע" לשכנו!! למה אומרים המילה "אוי"?

"אוי" זה לא מילה, זה **ביטוי** expression

מה זה?

17. ספר המאמרים תרח"ץ ע' טו: ... התשובה דר"ה עם היותה

תשובה כללית מ"מ היא באה בצעקת הקול דוקא, דמצות היום דר"ה היא תקיעת שופר, וידוע דמצות שופר בכוונתה הרוחניות הוא ענין התשובה, והשופר עיקר ענינו הוא הקול combination of Tshuva and voice ... קול הראשון הוא תקיעה, וידוע דתקיעה הראשונה היא הצעקה בקול פשוט ואח"כ באים שאר התנועות דשברים תרועה ותקיעה אחרונה. ויובן זה ממה שאנו רואים במוחש באדם התחתון, דכאשר האדם מתעורר בהתעוררות גדולה ועצומה ביותר הבאה מאיזה ענין שנוגע לו בפנימי נפשו, הנה התפעלות נפשו בהתעוררות זו באה בהתפרצות גדולה, בצעקה פנימית, מקרב ולב עמוק, וואס דאס איז דאך דער טיף הארציקער אײ אויסגעשריי מה שהתפעלות נפשו יוצאת ומתפרצת בצעקה פשוטה זו. ולכן הנה צעקה זו באה בהברת אותיות א' יו"ד....

והענין מוסבר עוד יותר באריכות באור התורה (איכה א'מ) והזהר המובא שם.

18. לקוטי שיחות כאן סעיף יג: דער פירוש פון "אוי לרשע ואוי

לשכנו" אין עבודת האדם: דער ביטוי "אוי" ווייזט אויף צער (און אזוי ווי מען זעט בטבע בני אדם, אז ווען א מענטש געפינט זיך אין טיפן צער, דריקט זיך עס אויס it is expressed אין דעם אויסגעשריי "אוי") און אין דעם צער פון עבירות איז דאס עבודת התשובה וואס פועל'ט די שבירה און ביטול פון דעם רע.

און דאס זיינען די צוויי ענינים processes: "אוי לרשע כו" איז די שבירה פון רע, ד.ה. די עבודה פון "סור מרע" (ובנפש – דער ענין פון מרירות bitterness וכובד ראש humility), און "טוב לצדיק כו" איז די עבודה פון "עשה טוב" (ובנפש - דער קו פון שמחה). און בשעת א איד פועל'ט ביי זיך די ביידע ענינים פועל'ט דאס אויך "אוי לשכנו" – די שבירה וביטול הרע – סור מרע בא "שכנו" און "טוב לשכנו" – דעם ועשה טוב בא "שכנו".

19. לקוטי שיחות כאן סעיף יד:...[עד"ז באלול] "אוי לרשע" מיינט שבירת הרע דורך דער תשובה פון חודש אלול, און "ואוי לשכנו" מיינט ווי די שבירת הרע פון חודש אלול פועל'ט אויך אויפן שכן, זמן הסמוך לו, חודש אב...

און דעריבער איז "אוי לרשע" מרמז אויך אויף חודש אלול גופא: דעמולט צוברעכט מען דעם רע ורשע מעיקרא WE TRANSFORM THE EVIL, און מען גיט עם מלכתחילה קיין אחיזה ניט אין דעם זמן we give him absolutely no grip, הגם עס האט געדארפט געהערן צו לעומת זה; און "אוי לשכנו" – ווי דער זמן פון אלול פועל'ט שבירת הרע אויך אין "שכנו", בזמן הסמוך לו, אז אויך בחודש אב – איז פון תשעה באב ואילך "אתאביד ולא אשתכח".

אבער דער תכלית פון שבירת הרע איז דאך, אז עס זאל דורכדעם צוקומען א הוספה אויך אין עשה טוב, אין גילוי אור... [שנה'י לא סתם אב אלא] מנחם אב... און דערנאך גייט מען אריין אין חודש אלול, חודש הרחמים...

איפה מצינו את זה שהתכלית הוא שהרשע יעשה "אוי" לתשובה?

זהו א' מהיסודות בתורת החסידות:

20. תניא פרק כז: .. וזה שאמר הכתוב (משלי טז, ד) כל פועל ה' למענהו, וגם רשע ליום רעה. [ולכא' איך זה שהקב"ה ברא רשע –

למענהו?! מסביר אדמו"ר הזקן] פירוש – שישוב מרשעו ויעשה הרע
שלו יום ואור למעלה.

– וזהו מה שלומדים מראשי תיבות זה –

כל הר"ת האחרים הם למישהו שכבר אוחז בדרגא, תורה תשובה וכו' –

אבל מה יעשה זה שאין לו שום שייכות? מגיע חודש אלול ואומר "אוי לרשע" שהוא
יכול לפעול ולחזור עד לדרגות הכי נעלים.

וישראל עושין תשובה ומיד הן נגאלין!!!

ושתהי' שנה טובה ומתוקה!!!